

2009. szeptember 17., csütörtök

25. felhívja a Bizottságot, hogy valósítsa meg az egész EU-ra kiterjedő magatartási kódexet a kiskereskedők és a termelők közötti kapcsolatokra vonatkozóan;
26. úgy véli, hogy szükség van a nyersanyagárak átlátható ellenőrzési rendszerének létrehozására, különös tekintettel a fogyasztók által fizetett árakra;
27. sajnálattal veszi tudomásul, hogy a Tanács 2009. szeptember 7-én nem tett konkrét javaslatot az európai tejtermelő ágazat valamennyi uniós termelőt kivétel nélkül érintő válságából való gyors kilábalásra;
28. felhívja a Bizottságot, hogy a közös agrárpolitika nemzeti hatáskörbe vonására irányuló egyes tagállami kísérleteknek határozottan álljon ellen;
29. ragaszkodik hozzá, hogy a következő hónapokban Bizottság rendszeresen tegyen jelentést a Parlamentnek a tejtermékek piacának helyzetéről;
30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

Energiabiztonság (Nabucco és Desertec)

P7_TA(2009)0021

Az Európai Parlament 2009. szeptember 17-i állásfoglalása az energiabiztonság külső aspektusairól

(2010/C 224 E/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel „Egy közös európai energiaügyi külpolitika felé” című, 2007. szeptember 26-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Nabucco gázvezeték projekt jogi kereteiről szóló, Ausztria, Bulgária, Magyarország, Románia és Törökország közötti kormányközi megállapodásra, amelyet 2009. július 13-án, Ankarában írtak alá,
- tekintettel arra, hogy az orosz Szurgutnyeftgaz olaj-és gázipari vállalat nagyarányú kisebbségi tulajdont (21,2 %) szerzett a magyar MOL petrokémiai vállalatban, amely a Nabucco konzorcium tagja,
- tekintettel a gázszektorban történő, Oroszország és Törökország közötti együttműködésről szóló, 2009. augusztus 6-án, Ankarában aláírt jegyzőkönyvre, amelyben Törökország előzetes beleegyezését adja a Déli Áramlat gázvezeték megépítéséhez, és engedélyezi Oroszországnak, hogy a gázvezetékkel kapcsolatban felmérési munkálatot végezzen Törökország felségvizein,
- tekintettel a 2009. július 13-án, 12 EU vállalat által aláírt egyetértési nyilatkozatra a DESERTEC ipari kezdeményezés létrehozásáról a napenergiában rejlő óriási potenciál kiaknázása céljából a Közel-Keleten és Észak-Afrikában,

⁽¹⁾ HL C 219. E, 2008.8.28., 206. o.

2009. szeptember 17., csütörtök

- tekintettel a „Második stratégiai energiaügyi felülvizsgálat - EU energiabiztonsági és szolidaritási cselekvési terv” című, bizottsági közleményre (COM(2008)0781),
- tekintettel a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekre vonatkozó és a 2004/67/EK irányelvet hatályon kívül helyező európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2009)0363),
- tekintettel az Európai Közösségen belüli energetikai infrastruktúrát érintő beruházási projekteknek a Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó és a 736/96/EK tanácsi rendeletet hatályon kívül helyező tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2009)0361),
- tekintettel az ENSZ éghajlat-változási keretegyezményben (UNFCCC) részes felek következő 15. konferenciájára (COP 15) és a részes felek 2009. december 7-18. között, Koppenhágában (Dánia) tartandó 5. konferenciájára (COP/MOP 5), amely a Kiotói Jegyzőkönyvben részes felek üléséként szolgál,
- tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az energiabiztonság az Európai Unió általános biztonságának, stabilitásának és jólétének egyik lényeges elemét képezi, és kulcsfontosságú az európai gazdasági és szociális fejlődés szempontjából, amelynek azonban még nincs jogalapja a Szerződésekben,
- B. mivel a valódi és hatékony közös európai energiabiztonsági külpolitika hiánya aláássa az EU külső fellépésének következtetességét és hitelességét,
- C. mivel jelenleg az EU jelentős mértékben függ az energia-behozattól, és a dolgok jelenlegi állása szerint, ez a függés előreláthatólag csak nőni fog,
- D. mivel az olaj- és gázáraknak a globális pénzügyi válság eredményeként történő csökkenése ellenére a fenntarthatóbb üzemanyagokra való átállás terén történő lassú haladás, a világ kőolaj- és gázmezőinek – az új források felfedezésének dacára is – csökkenő hozama és a kereslet folyamatos növekedése elkerülhetetlenül a szűkebb fosszilis üzemanyag-piacokhoz való visszatérést és a kőolajfogyasztó országok növekvő importfüggőségét fogja jelenteni, mihelyt a válság véget ér,
- E. mivel számos tagállam nagymértékben függ egyetlen földgázszállítótól, és mivel az ellátás alaptalan szüneteltetése komoly problémákat okozhat, amint ez az Oroszország-Ukrajna gázválság során is megmutatkozott 2009 elején,
- F. mivel számos tagállam nem rendelkezik elegendő természetes tartalékkal a válságok kezeléséhez,
- G. mivel - a politikailag instabil régióktól való meglévő és egyre növekvő energia-ellátási függőség miatt - az ellátás biztonságának biztosítására irányuló, kizárólag nemzeti szinten tett erőfeszítések elégtelennek bizonyultak, és nem garantálják valamennyi EU tagállam hosszú távú érdekeit,
- H. mivel a meglévő korai figyelmeztető eszközök elégtelennek bizonyultak a 2009. januári gázválság előrejelzésére,

2009. szeptember 17., csütörtök

- I. mivel az energiaellátás biztonságát érintő, előre látható fenyegetések továbbra is fenn fognak állni mindaddig, amíg az energiatermelő és tranzitországok nem tartják magukat az energia charta szerződésben és a tranzit jegyzőkönyvben meghatározott, közös és átlátható szabályokhoz,
- J. mivel az energiahatékonyság melletti belföldi és külföldi elkötelezettség, valamint az Európai Unió jelenlegi energiaforrás-szerkezetében a megújuló energia sokkal nagyobb részaránya felé történő jelentős elmozdulás komoly hatással lenne az importált energiától való függőségének csökkenése, és ezáltal egyrészt energiabiztonságának javítása, másrészt pedig annak elősegítése szempontjából, hogy teljesítse az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2020-ra 20 %-kal - illetve még nagyobb arányban, ha sikerül erről Koppenhágában megállapodni - történő csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállalását,
- K. mivel az EU energiafüggősége csökkentésének egyik nagyon költség-hatékony módja az energia-megtakarítás, a megújuló energiával és energiahatékonysággal kapcsolatos intézkedések ösztönzése, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és az erőforrás-hatékony gazdaság felé történő haladáshoz is,
- L. mivel az energiaellátás terén való szoros együttműködés az Európai Unió és a szomszédos országok közötti kapcsolatokban az egyik leghatékonyabb és elengedhetetlen bizalomépítő intézkedést jelenti,
- M. mivel ugyan sor került már bizonyos lépésekre, szükség van egy olyan, valóban közös energiapolitika létrehozására a belső piaci szabályozást illetően - de nem érintve az országok energiaforrás-szerkezetét, vagy továbbra is a tagállamok előjoga -, továbbá a külső aspektusokat illetően, amely figyelembe veszi valamennyi tagállam politikai és gazdasági érdekeit,
- N. mivel a szolidaritáson, diverzifikáláson, a közös érdekek védelmét szolgáló egységen, a főbb energia-termelő, tranzit- és fogyasztó országokkal való megerősített együttműködésen és a fenntarthatóság előmozdításán alapuló, közös európai energiabiztonsági külpolitika szinergiákat teremthet, amelyek biztosítják az ellátás biztonságát az Európai Unió számára, és fokoznák az EU, mint globális szereplő erejét, cselekvőképességét külpolitikai ügyekben és hitelességét,
1. elvárja, hogy a Tanács, a Bizottság és a tagállamok együttesen erőteljesebb stratégiai vezető szerepet játsszanak egy hiteles közös európai energiabiztonsági külpolitika létrehozásában, amint arra már a fent említett, 2007. szeptember 26-i állásfoglalásában is felhívta őket;
2. üdvözli az EU energiabiztonságának diverzifikálására és javítására irányuló, a második stratégiai energiaügyi felülvizsgálatban a Bizottság által javasolt intézkedéseket; úgy véli azonban, hogy végrehajtásukhoz egyértelműen meghatározott prioritásokra és gyors cselekvésre van szükség, a Parlament folyamatos és teljes körű tájékoztatása mellett;
3. megismétli, hogy a megfelelően működő belső energiapiac létfontosságú a jövőbeli gázellátási zavarok és válságok megakadályozása szempontjából, akárcsak az energiaforrások diverzifikálása; hangsúlyozza ezért a megújuló és alacsony szénfelhasználású energiába és az energiahatékonyságba történő további befektetések szükségességét, amelyek a 2010–2014-es energiaügyi cselekvési terv központi részét kell, hogy képezzék;
4. üdvözli a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és az Európai Közösségen belüli energiaipari infrastruktúrát érintő beruházási projektekről szóló, fent említett új rendeletjavaslatokat, amelyek hozzájárulnak a földgázellátás nagyobb biztonságához az Európai Unióban, biztosítván, hogy a tagállamok megelőző intézkedéseket tesznek és javítják a válságkezelési mechanizmusokat; valamint növelvén az átláthatóságot és csökkentvén a bürokráciát;
5. nagyobb erőfeszítésekre hív fel a potenciális energiaellátási problémák előrejelzése terén a jövőbeni zavarok elkerülése érdekében, többek között az energiabiztonsági szakértői hálózat (NESCO) hatékonyságának fejlesztése révén, és felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen vizsgálja felül a meglévő korai előrejelző mechanizmusokat, a NESCO-t és más olyan eszközöket, amelyek a 2009-es Oroszország-Ukrajna energia-válság során hatástalannak bizonyultak;

2009. szeptember 17., csütörtök

6. felhívja az Európai Uniót és tagállamait, hogy alakítsanak ki gyorsan felhasználható földgáztartalékokat;
7. az Európán belüli összeköttetések javítását lényegesnek tartja, mivel a belső piac és az energiaszolidaritás szempontjából létfontosságú a meglévő hiányosságok kiküszöbölése; e tekintetben üdvözlí az infrastrukturális projekteknek az európai gazdaságélénkítési terv keretében történő finanszírozásáról (205 millió EUR) szóló megállapodást, továbbá azt az elgondolást, hogy Európa kapjon egy új európai szuperhálózatot a villamos áram- és gáz tekintetében, de kitart amellett, hogy az energiabiztonság területén is nélkülözhetetlen a köz- és magánfinanszírozás általános növelése;
8. aláhúzza az energiaellátás diverzifikálását célzó stratégiai projektek végrehajtásának sürgető szükségét, különösen a déli gázfolyosót illetően; azzal összefüggésben, hogy csökkent függőségük az orosz ellátástól, gratulál Ausztria, Bulgária, Magyarország, Románia és Törökország kormányainak a Nabucco gázvezeték projekt jogi kereteiről szóló kormányközi megállapodás 2009. július 13-i aláírásához, ami fontos lépés ezen EU prioritási projekt megvalósításának irányában, de ugyanakkor hangsúlyozza egy általános rezsim fontosságát a folyosó kialakításának szabályozására, abból a célból, hogy az EU-t összekösse a Közel-Kelet és a Kaszpi-tengeri térség új földgázforrásaival, bármilyen vállalattól vagy vezetéktől függetlenül, mely rezsim elsősorban ezen összeköttetés gyors megvalósítását célozná; sürgeti az érintett vállalatokat és tagállamokat, hogy a Bizottsággal szoros együttműködésben gondoskodjanak a kezdeti megállapodások megkötéséről a gázvezetéseket a jövőben ellátó beszállítókkal;
9. hangsúlyozza, hogy az EU-nak szoros párbeszédet kell folytatnia a kulcsfontosságú energiaellátókkal az energiaügyi egymásrautaltság megerősítése és az energiabiztonságnak az egész EU-ban történő megerősítése céljából, különös hangsúlyt fektetve a nagyobb hatékonyságra, az egyenlő piaci hozzáférésre, a diszkrimináció-mentességre és az átláthatóságra;
10. hangsúlyozza, hogy az energiával kapcsolatos párbeszédnek semmiképpen nem folytathatók a nyílt és eredményorientált emberi jogi párbeszéd rovására, továbbá hogy az emberi jogok védelmének és az energiabiztonságnak prioritásként kell szerepelniük a következő EU-Oroszország csúcstalálkozó napirendjén, és az új EU-Oroszország megállapodás szerves részévé kell válniuk;
11. javasolja a tranzit szabályokról és díjakról külső partnerekkel folytatott tárgyalásokat illetően egy közös EU megközelítés kialakítását, és felhívja a tagállamokat, hogy tájékoztassák egymást és a Bizottságot az energetikai infrastruktúra projektekre vonatkozó, stratégiai döntésekről és megállapodásokról;
12. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen azonnali intézkedést a nem átlátható külföldi jogi személyek által, az EU energiapiacán megkísérelt ellenséges felvásárlásra irányuló lépésekkel szemben, és szigorúan alkalmazza az EU versenyjogi szabályait; aggasztónak tartja például, hogy a Szurgutnyeftegaz a közelmúltban részesedést szerzett a MOL magyar energiaipari vállalatban, valamint azt, hogy a Szurgutnyeftegaz nem képes feltárni tulajdonosi struktúráját és megjelölni a végső kedvezményezett tulajdonosokat, amint azt a magyar energiapiaci szabályozó hatóság indokoltan kérte; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja ki az olyan, nem átlátható külföldi jogi személyek tevékenységeit, mint például a CENTREX, amely nemrégben 20 %-os részesedést szerzett az ausztriai Baumgartenben lévő kereskedelmi és raktározási létesítményben;
13. felhívja az EU-t, hogy működjön együtt az északi-tengeri térség országaival, tekintettel ezen országok, mint energiaforrások, jelentős potenciáljára, különösen a tengerparti szélenergia termelés révén;
14. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy működjenek együtt a Földközi-tengeri térség tagállamaival és Észak-Afrika országaival, tekintettel azok jelentős energiaforrás potenciáljára és a saját fejlődésük szempontjából megteremthető lényeges lehetőségekre, különösen a Barcelona folyamat keretében; különösen ösztönzi a nap- és szélenergia használatát e térségekben; üdvözlí a DESERTEC ipari kezdeményezéssel kapcsolatban tett közelmúltbeli haladást a közel-keleti és észak-afrikai, óriási napenergia-potenciál fejlesztése érdekében; hangsúlyozza, hogy a DESERTEC projekttel kapcsolatos EU fellépésnek következetesnek kell lennie, és aktívan hozzá kell járulnia az észak-afrikai és közel-keleti országok fejlődéséhez; felhívja ezért a projektben részt vevő vállalatokat és tagállamokat, hogy a Bizottsággal szoros együttműködésben mozdítsák elő a fejlődést a helyi vállalatokat és a civil társadalmat megcélzó, valódi technológia-transzfer és kapacitásépítés révén, a helyi felelősségvállalás biztosítása és azon mediterrán országokkal való tartós partnerség kiépítése érdekében, amelyekben sor kerül a DESERTEC végrehajtására;

2009. szeptember 17., csütörtök

15. hangsúlyozza a sarkvidéki térség stratégiai fontosságát az EU számára, mind az energiaforrásokkal, a környezetvédelemmel, a biodiverzitással és a szállítással kapcsolatos kérdések, mind az észak-keleti átjáró megnyitása tekintetében;

16. hangsúlyozza, hogy a közös európai energiapolitika kialakítása terén történő haladás nagymértékben függ a Lisszaboni Szerződés hatályba lépésétől; sürgeti az EU-t és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket a közös európai energiaellátási és energiabiztonsági politika számára egy kötelező érvényű, előremutató és mindent felölelő, a Szerződésben foglalt jogalap biztosítása érdekében; felhív a Lisszaboni Szerződés gyors ratifikálására, amely - a helyes irányba tett lépésként - tartalmaz egy energiaszolidaritási cikkelyt, és az energiapolitikát az EU és a tagállamok közös felelősségévé teszi;

17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

Az emberi jogi aktivisták ellen Oroszországban elkövetett gyilkosságok

P7_TA(2009)0022

Az Európai Parlament 2009. szeptember 17-i állásfoglalása az emberi jogi aktivisták ellen Oroszországban elkövetett gyilkosságokról

(2010/C 224 E/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az Anna Politkovszkaja orosz újságíró meggyilkolásáról szóló, 2006. október 25-i ⁽¹⁾, valamint az emberi jogi jogvédők elleni oroszországi támadásokról és az Anna Politkovszkaja meggyilkolása ügyében folyó perrel szóló, 2008. december 18-i ⁽²⁾ állásfoglalására,
- tekintettel a Zarema Szadulajeva csecsen emberi jogi jogvédő és a férje, Alik Dzsabrajlov meggyilkolásáról a Tanács elnöksége által az Európai Unió nevében tett, 2009. augusztus 12-i nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Unió és az Orosz Föderáció közötti partnerségi és együttműködési megállapodásra, amely 1997-ben lépett hatályba, és amelyet meghosszabbítottak, amíg nem lép a helyébe új megállapodás,
- tekintettel a folyamatban lévő tárgyalásokra egy új, az EU-Oroszország kapcsolatok új, átfogó keretéről rendelkező megállapodásról,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre, az emberi jogi jogvédőkről szóló ENSZ nyilatkozatra, valamint az egyéneknek, csoportoknak és társadalmi szervezeteknek az egyetemesen elismert emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdítására és védelmére vonatkozó jogáról és felelősségéről szóló ENSZ nyilatkozatra,
- tekintettel eljárási szabályzata 122. cikkének (5) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL C 313. E, 2006.12.20., 271. o.

⁽²⁾ HL C 58. E, 2009.3.12., 180. o.